

کمک های خارجی، عنصر پنهان قدرت چین

مقدمه: موضوع کمک های خارجی بعنوان یک ابزار مهم پیشبرد سیاست خارجی در پیشبرد سیاست خارجی دولت چین نقش بسزائی را ایفاء می کند، تاجائیکه چند و چون این کمک ها، نحوه اعطاء، میزان و کشورهای هدف این موضوع توجهات بسیاری از دولت ها و محققین را بخود جلب کرده است.

چین کشوری است که از دهه 70 با جمعیتی بالغ بر 700 میلیون نفر در فقر مطلق بسر می برد، ما پس از 4 دهه، این کشور خود را از یک کشور دریافت کننده کمک خارجی به یک کشور تامین کننده سرمایه گذاری و منابع توسعه ای برای جهان جنوب تبدیل شده است.

تاریخچه کمک های خارجی چین: دیدگاه چین نسبت به کمک خارجی بتدریج در یک مجموعه ای از پارامترهائی که حاکمیت کشور دریافت کننده کمک و منافع دوجانبه را مورد تاکید قرار میدهد، درآمیخته شده است. در سال 1964، در نشست اکرا، نخست وزیر چین از طرح این کشور در مورد کمک خارجی تحت عنوان "اصول هشتم" رونمائی کرد. عناصر اصلی این دیپلماسی شامل احکامی نظیر حاکمیت مستقل، عدم دخالت در امور داخلی سایر کشورها و همکاری برابر می باشد. بعلاوه چین در راستای شناسائی دیپلماتیک تایوان، درگیر پروژه های کلان کمک در بسیاری از کشورهای آفریقائی نظیر پروژه TAZARA که تانزانیا و زامبیا را به یکدیگر متصل می کند، شده که این پروژه هزینه سنگینی را بر شانه اقتصاد چین گذاشت و انتقاداتی را نیز بهمراه داشت و این کشور را به حمایت از رهبران سوسیالیست متهم کرد.

انقلاب فرهنگی، همراه با اجرای پروژه های کلان کمک خارجی بعنوان بخشی از میراث دوره حاکمیت مائو بوده، لذا کمک خارجی در این دوره بالغ بر 5/9٪ از کل بودجه دولت از سال 1971 تا 1975 را شامل می شد و در سال 1973 به 6/9٪ رسید. با آغاز دوره رفرم در دهه 70، چین تجدید نظر در برنامه کمک خود را درپیش گرفت و پس از ایجاد روابط دیپلماتیک چین و آمریکا در سال 1979 رهبران چینی نگرانی کمتری درارتباط با رقابت این دوکشور درارتباط با تایپه برای حمایت بین المللی از این منطقه را داشتند، فلذا چین از اجرای

پروژه های بزرگ کمک سرباز زد و بیشتر بودجه خود را صرف اجرای پروژه های درچارچوب جهان جنوبی نمود.

این گرایش تازمانی که چین رفرم خود را برای نهادهای مربوط به کمک خارجی در اواسط دهه 90 درپیش بگیرد ادامه داشت. درآن زمان، دولت چین یک سیستم هماهنگی بین سیستمی در مورد کمک خارجی متشکل از مجموعه ای از ارگان های دولتی را ایجاد نمود، که این ارگان شامل وزارت خانه های تجارت، امور خارجه، آموزش، کشاورزی و سازمان تبادل ارز بود. مهمتر از همه اینکه، دو بانک جدید در سال 1994 بنام های اگزیم بانک و بانک توسعه چین تشکیل شد و دولت چین نیز سیاست جدید خود مبنی بر تعقیب و تحقق توسعه مشترک بجای تامین منافع یکطرفه دریافت کنندگان کمک خود را تشریح نمود. همچنین دو بانک یادشده، بتدریج به دو ستون کمک خارجی و تامین مالی توسعه ای تبدیل شده اند. در سال 2000، کمک خارجی چین بخصوص زمانیکه اولین فوروم همکاری چین و آفریقا برگزار شد، توجهات بین المللی را بعنوان یک رویداد بین المللی که خیلی زود بعنوان پلتفورم اصلی همکاری بین پکن و شرکای آفریقائی اش شده، به خود جلب کرد.

کمی جلوتر دراواخر سال 2013، در زمان ریاست جمهوری شی جین پینگ، پکن تعهدی برای تامین مالی پروژه های کلان زیرساختی در سایر کشورها درچارچوب ابتکاری "یک کمربند، یک راه (BRI)" را برعهده گرفت. ابتکاری که خیلی زود به عنصر اصلی سیاست خارجی چین تبدیل شد و سایر برنامه های کمک خارجی چین در ذیل این راهبرد قرار گرفت، این برنامه کمک درراستای اهداف چندگانه به شرح ذیل بود.

- 1- این تغییرات درنظر داشت تا اثرگذاری و نفوذ کمک خارجی چین را ارتقاء ببخشد.
- 2- درپاسخ به انتقادات خارجی برای تداخل (درهم آمیختن) تعاملات تجارت خارجی چین با کمک توسعه ای، این کشور درنظر داشت تا کمک خارجی خود را از بسته های تامین مالی تجاری جدا نماید.
- 3- بنظر می رسد تصمیم دارد تا برنامه کمک خارجی خود و طرح BRI را در یک چارچوب بزرگتری از پروژه های هوشمندانه توسعه اجتماعی در حوزه های نظیر کشاورزی، بهداشت عمومی و آموزش ترکیب نماید.

از اواخر 2015، دولت مرکزی چین آغاز به مونیتور و مدیریت مکانیزم های کمک کشور بواسطه صدور مقررات جدید و اقدامات ضد فساد بعلاوه تقویت ضرورت های شناسائی بواسطه

صدور مقررات جدید و اقدامات ضد فساد بعلاوه تقویت ضرورت های شناسائی مشتری به مشتری (due diligence) برای پروژه های کمک های خارجی خود نمود، که بعنوان بخشی از این اقدام، در مارس 2018، تصمیم به بازبینی سیستم مدیریت کمک خارجی بواسطه تاسیس آژانس (CIDCA) بعنوان یک آژانس کمک دوجانبه گرفته است.

مواضع اعلامی چین در مورد کمک توسعه ای:

- تلاش مشترک برای ریشه کنی فقر بعنوان مسئولیت همه دولت ها در رشد اقتصادی، افزایش خروجی در امنیت اجتماعی، بهداشت و آموزش و ارتقاء رفاه، ایجاد اشتغال و کارآفرینی، بهبود توزیع درآمد و ارتقاء عدالت اجتماعی، با هدف نیل به توسعه پایدار و متوازن اقتصادی اجتماعی و محیط زیست
- تاکید بر اصول مسئولیت های مشترک اما متفاوت و همکاریهای شمال - جنوب و تاکید به تعهد کشورهای توسعه یافته در مورد کمک های توسعه ای رسمی (ODA) و ارتقاء کمک های فنی و مالی به کشورهای در حال توسعه و کمتر توسعه یافته
- ضرورت تقویت همکاری جنوب - جنوب، بایستی برای گسترش و تقویت همکاری و ارتقاء یکپارچگی در کشورهای در حال توسعه براساس احترام متقابل، برابری و منافع دوجانبه در سایه توانمندی های ملی و مراحل توسعه کشورها و کمک به ارتقاء ظرفیت توسعه کشورهای در حال توسعه
- تاکید به تلاش مشترک برای رفع چالش ها و ایجاد یک نظم بین المللی عادلانه تر و منصفانه تر براساس یک نمونه جدیدی از روابط بین الملل بهره مند از همکاری برد - برد و منتفع از توسعه مشترک
- چین برای تحقق این اهداف، اقدام به ایجاد کمربند اقتصادی جاده ابریشم و کریدور دوم دریائی ابریشم نموده و برای اجرای پروژه ها نیز بانک سرمایه گذاری زیرساخت آسیا و صندوق جاده ابریشم را ایجاد نموده است.

کمک های خارجی چین: چین علیرغم اینکه به تازگی اقدام به تاسیس نهادی مستقل در حوزه کمک های خارجی نموده، اما هیچ گاه بطور رسمی، وضعیت کمک های خارجی خود را اعلام ننموده است. مرکز تحقیقاتی کالج ویلیام و مری برای پیش بینی میزان این کمک ها و بررسی جایگاه کمک خارجی در پیشبرد اهداف دیپلماسی اقتصادی این کشور، اقدام به مطالعه منسجمی با بیش از صد محقق برای مدت پنج سال نموده و سپس نتایج را طی یک مقاله در

سایت مشهور Aid Data منتشر نموده است. این تیم، اطلاعات را براساس روشی تحت عنوان TUFF (Tracking Underreported Financial Flows) اطلاعات واصله از منابع آشکار و اسناد عمومی شامل گزارش های منتشر شده توسط نهادهای دیپلماتیک، گزارش های خبری و بودجه های دریافتی دولت را مورد آنالیز قرار داده و با این هدف که مشخص نمایند که چین برای پروژه های توسعه ای بین سال های 2000 تا 2014 چه مقدار هزینه کرده، از برنامه هایی که قابلیت تحلیل هزاران صفحه سند و مدارک حاوی مبالغ هزینه ها را داشته باشند، استفاده نمود. اطلاعات بدست آمده حاکی از یک حدس منسجم و علمی است که چین چه مقدار بودجه و در کجا صرف نموده است.

باتوجه به محدود آمار منتشره از سوی دولت چین درچارچوب گزارش «اطلاعات رسمی منتشر شده چین در مورد کمک خارجی»، کمک خارجی بعنوان یک ردیف بودجه از سال 2003 در آمار رسمی کمک خارجی چین از سوی وزارت امور مالیه معرفی گردید، ردیف کمک خارجی شامل پروژه های تکمیل شده، کالاها و مواد، همکاری فنی و تیم های پزشکی بوده است. براساس سند بودجه کمک خارجی چین، در سال 2011 که از سوی شورای دولتی چین PRC منتشر شده، منابع مالی ارائه شده بوسیله کمک خارجی چین عمدتاً در سه ردیف گرانت (کمک های رایگان)، وام های بدون بهره (Interest Free Loan) و وام های اعطائی (Concessional Loans) تنظیم شده، که گرانت و وام های بدون بهره از نهاد مالیاتی دولت چین و وام اعطائی از طریق اگزیم بانک چین که منابع آن نیز از سوی دولت چین تامین می گردد.

براساس تحقیق کالج ویلیام و مری، چین ظرف پانزده سال یعنی از سال های 2000 تا 2014 معادل 354/3 میلیارد دلار در بخش کمک خارجی صرف نموده که در مقایسه طی همین سال، آمریکا معادل 394/6 میلیارد دلار هزینه کرده است. این کشور این رقم را برای 4300 پروژه در 140 کشور جهان صرف نموده است. کشورهایی که از این کمک بهره مند شده اند یک گستره جغرافیائی وسیعی را پوشش می دهد که از آنگولا و پاکستان تا روسیه را شامل می شود. بیشتر این بودجه ها به سمت سرمایه گذاری بخش خصوصی و موافقتنامه های وام جهت دهی شده است. برای مثال اگزیم بانک چین تا 11/5 میلیارد دلار به دولت آنگولا از 2000 تا 2014 وام اعطاء نموده، روسیه، آنگولا و پاکستان در صدر لیست این کمک ها بوده اند، چراکه این کشورها، دارنده نفت و شرکای مهم تجاری چین محسوب می شوند. همچنین پاکستان که با چین هم مرز است و شریک اقتصادی مهمی برای این کشور محسوب

می شود نیز می تواند دسترسی جغرافیائی به کشورهای زیادی از خاورمیانه و آسیا را ایجاد کند.

روش تامین کمک توسعه ای چین در بسیاری از موارد نسبت به استانداردهای قالب ODA که از سوی OECD طراحی شده، متفاوت است. در پاسخ به این سوال که چند درصد از این هزینه ها اختصاص به کمک های موسوم به کمک های توسعه ای دارند. بررسی ها بیانگر آن است که فقط 22 درصد از کل این مبالغ (منظور از 354/3 میلیارد دلار) صرف کمک های توسعه ای رسمی (ODA) شده است. بودجه کمک خارجی چین (ODA) از سال 2003 از رقم 631 میلیون دلار با نرخ رشد بین 14 تا 45 درصد در سال 2016 به 2/253 میلیارد دلار و در سال 2017 به 2/5 میلیارد دلار رسیده که احتمالاً این بخش از بودجه دولت چین عمدتاً به کمک های بر پایه الگوهای کمک های توسعه ای رسمی (ODA) اختصاص دارد.

عمده بودجه یادشده برای حمایت از برنامه های انسان دوستانه شامل کمک غذایی، دسترسی به داروهای مقابله با ایدز و حمایت برای کشاورزان کوچک و همچنین وام های کاملاً ارزان به دولت ها و تجار که پائین تر از نرخ بهره بانکی و یا وام دراز مدت می باشند. اکثر ODA چین برای کشورهای آفریقائی صرف می شود. در واقع هفت کشور از ده کشور اصلی دریافت کننده کمک از چین از کشورهای آفریقائی هستند. کوبا با 6/7 میلیارد دلار بیشترین کمک را طی این مدت دریافت کرده و پس از آن ساحل عاج با چهار میلیارد دلار، اتیوپی 3/7 و کامرون 3/6 میلیارد دلار کمک در ردیف های بعدی قرار دارد. قاره آفریقا بخاطر منابع معدنی از کمک های چین به میزان زیادی بهره مند شده است.

موسسه تحقیقاتی متعلق به جایکای ژاپن نیز با همکاری دانشگاه واسدای این کشور اقدام به یک بررسی درخصوص کمک های خارجی چین نموده که پرداخت های ناخالص و خالص این کشور را از سال 2001 لغایت 2016 احصاء نمود که میزان پرداخت های تفکیک شده سال 2016 به شرح جدول ذیل بر مبنای میلیارد دلار (جمع کل 6/6 میلیارد دلار) نشان داده شده است.

نوع پرداخت	خالص	ناخالص
گرانته و وام های بدون بهره	2/2	2/2
وام های امتیازی	2/9	2/1
کمک از طریق سازمان های بین المللی	1/4	1/4
اعتبار ترجیحی برای خریداران	9/3	8/1

چین برعکس کشورهای غربی که بر روی تامین مالی های توسعه ای (ODA محور) تاکید دارند، عمدتاً بر روی زیرساخت های اجتماعی و اقتصادی تمرکز نموده است. ضمن اینکه تفاوت های عمده دیگری در انواع کمک های چین و هم تیان غربی به کشورهای در حال توسعه مشاهده شده است. چین کمک های کمتری را در چارچوب معیارهای پیچیده ODA (مشمول شاخص های اعطای گرانته 25 درصد یا بالاتر در پروژه های توسعه ای) ارائه می نماید و عمده سهم حمایت های مالی چین در قالب خطوط اعتباری صادراتی و وام هائی با نرخ های بازار یا نزدیک به بازار است. از سوی دیگر، غربی ها تامین مالی های توسعه ای را بیشتر بر اساس شرایط امتیازی ارائه می نمایند و کمتر در برنامه های خط اعتباری صادراتی فعالیت دارند.

بزرگترین کشور دریافت کننده کمک از چین (از نظر تعداد پروژه) کامبوج با حدود 168 پروژه، پاکستان 121 ، زیمبابوه 120 ، آنگولا 110 ، سودان 108 ، تانزانیا 101 ، غنا 95 ، کنیا 89 ، اتیوپی 88 ، سریلانکا 86 ، پانگواگینه نو 68 ، بلاروس 33 ، قرقیزستان 33 ، ازبکستان 33 ، بولیوی 31 ، یمن 24 ، امارات 1 ، استرالیا 1 می باشد. همچنین بزرگترین پروژه هائی که توسط چین (از لحاظ حجم مالی) تامین مالی شده شامل دو فقره وام به روسیه (سال 2009) و اختصاص وام CDB به روس نفت روسیه و تراس نفت بوده که مبلغ وام ها یک فقره بیش از 20 میلیارد دلار و فقره دوم بیش از 3 میلیارد دلار بوده، پس از آن لائوس (2012) بواسطه وام اگزیم بانک برای ساخت بزرگراه بیش از 7 میلیارد دلار، کوبا (2011) بیش از

شش میلیارد دلار به بخش مالی، دو فقره مجزای پنج میلیارد دلاری برای ترکمنستان (2009 و 2011) برای توسعه میدان نفتی و بیش از چهار میلیارد دلار به ونزوئلا (2011) به شرکت نفتی بوده است. ایران در نقشه کمک های توسعه ای چین در 1000 تا 5000 میلیون دلار بوده است.

تعهدات چین در حوزه کمک های خارجی: دولت چین در برنامه توسعه ای اقتصادی - اجتماعی پنج ساله سیزدهم (2016-2020) خود متعهد شده میزان کمک های خارجی خود را افزایش داده و روش های آن را نیز بهبود خواهد بخشید، همچنین مشاورها و آموزش های بیشتری را به کشورهای درحال توسعه در حوزه هائی نظیر توسعه منابع انسانی، برنامه ریزی توسعه ای و سیاست های اقتصادی ارائه خواهد نمود، در حوزه های علمی، فناوری، آموزشی، بهداشتی، جلوگیری از بحران و کاهش آلودگی، حاکمیت محیط زیست، حفاظت از جانوران و گیاهان، رفع فقر، ارتقاء کمک های بشردوستانه، کمک به اجرای اهداف 2030، ایجاد سیستم های متنوع تامین مالی توسعه ای نیز کمک بیشتری خواهد نمود.

چین همچنین در حوزه مشارکت های توسعه ای بین المللی همکاریهای جدی با سازمان های بین المللی داشته و بودجه های قابل توجهی را برای این منظور اختصاص داده و پروژه های مهمی را نیز به اجراء درآورد، که از آن جمله می توان به تعهد 5/1 میلیارد دلاری این کشور به کشورهای درحال توسعه بمنظور ایجاد صندوق همکاری آب و هوائی جنوب - جنوب (3/1 میلیارد دلار) و ایجاد یک صندوق همکاری جنوب - جنوب (2 میلیارد دلار) برای اجرای اهداف دستورالعمل توسعه ای بعد از سال 2015 (SDG) نام برد، همچنین با تنظیم توافقنامه همکاری با UNDP برای تقویت همکاری در سال 2010 و ایجاد مرکز همکاری صنعتی جنوب - جنوب، پروژه های متعددی نیز در این چارچوب به اجراء درآورده است.

بیشترین سهم کمک های چین (براساس نوع پروژه ها) شامل موارد ذیل می باشد.

تولید انرژی	38/3 %	حمل و نقل و انبار کالا	24/6 %	صنعت، معدن و ساخت و ساز	8/6 %	ارتباطات	4/8 %
امور مرتبط به بدهی	3/7 %	موارد بین حوزه ای	3/3 %	سایر موارد زیرساخت های اجتماعی و خدماتی	2/9 %	کشاورزی، جنگلداری و شیلات	2/8 %
تامین آب و فاضلاب	1/7 %	موضوعات غیر مشخص	1/7 %	تجارت و سایر خدمات	1/4 %	حاکمیت و جامعه مدنی	1/3 %
حمایت کلی بودجه	1/2 %	تجارت و توریسم	1/2 %	بهداشت	0/8 %	بانکداری و خدمات مالی	0/7 %
آموزش	0/6 %	امور اضطراری	0/5 %				

وام چین به آفریقا: از سال 2000 تا سال 2017، بانک های چین و پیمانکاران چینی مبلغ 143 میلیارد دلار به دولت های آفریقائی و شرکت های دولتی وام پرداخت کرده اند که بالاترین دریافت کننده این وام ها کشور آنگولا با رقمی معادل 42 میلیارد دلار با مدت زمان 17ساله بوده است. تامین مالی چین به آفریقا نیز براساس سیستم پرداخت وام، روش های متنوعی از وام ها براساس کمک توسعه ای، خط اعتبار صادراتی، اعتبار تامین کنندگان با وام های تجاری را شامل می شود.

بررسی اثرگذاری کمک های چین: باتوجه به ماهیت غیر شفاف هزینه کرد توسعه ای چین، موجب شده که به این کشور برچسب هائی نظیر "اعطاء کننده ناقلا" و یا "اعطاء کننده نامرغوب" بدهند و یا اینکه، چین کمک های خود را بیشتر برای کشورهای غیردموکراتیک صرف می کند و این نگرانی افزایش پیدا کرده که سرمایه گذاری چین در آفریقا در راستای رقابت با آمریکا باشد و یا اینکه، چین با تامین مالی به کشورهای آفریقائی، درصدد اجرای روش "استعمار نو" یا اجرای "دیپلماسی تله بدهی" است. از سوی دیگر، افزایش بودجه توسعه ای چین با آغاز ابتکار جاه طلبانه چین تحت عنوان "یک کمربند، یک راه" همراه بود که این کشور برای تحقق این ایده به کشورهای مسیر برای رسیدن به توسعه اقتصادی کمک می کند

و برنامه چین حمایت از توسعه کشورهای در طول این مسیر و ارتقاء زیرساخت آنان بمنظور بهبود تجارت با اروپاست.

علیرغم نقش مهم و فزاینده تامین مالی دولتی (امتیازی و غیرامتیازی) چین در بسیاری از کشورهای دنیا، اما بدلیل عدم انتشار اطلاعات این کشور درخصوص برنامه های تامین مالی توسعه بین المللی هیچ مطالعه ای در مورد اثرگذاری کمک چین انجام نشده است، بهمین دلیل سوالات متعددی نظیر اینکه، آیا دریافت کمک از چین به رشد اقتصادی کشور دریافت کننده کمک می کند؟ چه نوعی از کمک موثرترین نوع کمک بحساب می آید؟ چطور تاثیر رشد کمک های چینی با سایر کمک کنندگان مقایسه می شوند؟ آیا کمک چین اثرگذاری سایر کمک کننده ها یا قرض دهنده ها را کاهش می دهد؟

در پاسخ به سوالات فوق، AidData تعدادی مقالات مرتبط با این مضامین منتشر نمود و نتایج مندرج در این مطالعات حاکی از آن است که برنامه ODA چین دارای آثار مثبتی بر روی رشد اقتصادی کشورها می باشد. محققین دریافتند که هر پروژه ای که از سوی چین مورد تامین مالی قرار گرفت، کشور دریافت کننده کمک، شاهد رشد اقتصادی به میزان هفت دهم درصد شده است.

همچنین، برخی از تحلیل گران معتقدند که کمک های چین دورنمای رشد کشور دریافت کننده کمک را کند می کند که این اتفاق در اثر بوقوع پیوستن چهار عنصر ممکن است صورت پذیرد.

- 1- پروژه های سرمایه بر(پروژه های زیرساختی نظیر پل جاده و غیره) که بازگشت اقتصادی و مالی کمی را به همراه داشته و دولت های میزبان ممکن است در بازپرداخت آن دچار مشکل بشوند.
- 2- اگر یک دولت خارجی مبالغ زیادی از وام های چینی را قرارداد ببندد، این امر مانع تداوم سرمایه گذاری خواهد شد.
- 3- وام های کلان چینی منجر به کاهش ارزآوری خواهد شد، چراکه منجر به کاهش واردات و صادرات خواهد شد.
- 4- سطوح ناپایدار بدهی می تواند منجر به تورم و کاهش ارزش پول داخلی بشود.

در مقایسه با اثر کمک چین به رشد اقتصادی کشورهایی که هم از کشورهای غربی و از چین کمک دریافت کرده اند، بررسی ها بیانگر آن است که کمک ODA چین به رشد کوتاه مدت اقتصادی کشورهای دریافت کننده کمک کرده است. برعکس هیچ اثری از رشد اقتصادی ناشی از جریانهای مالی کمتر امتیازی و کمتر تجاری رسمی (OOF) پیدا نشده و هیچ اثری از اینکه رشد اقتصادی ناشی از کمک های چین کمتر از رشد کشورهای اصلی صاحب ODA می باشند، نیز پیدا نشده است. همچنین بررسی های نشان داده اند که کمک های چین، آمریکا و اعضای DAC تاثیرات اقتصادی مشابهی را در مقایسه با کمک های بانک جهانی بجای می گذارند. ضمن اینکه اثرگذاری کمک به طرف تامین کننده مالی چین بعنوان مثال وزارت تجارت، بانک صادرات و واردات و یا بانک توسعه چین نیز بستگی دارد.

یکی دیگر از نقدهای مربوط به کمک های چین ناظر بر این است که چین صرفا به کشورهای غیردموکراتیک کمک می کند که در این ارتباط موسسه بروکینگ مطالعه ای را انجام داده که بودجه 2012 تا 2014 صرف شده از سوی چین حاکی از آن است که برخی از کشورهای اصلی دریافت کننده کمک نظیر ونزوئلا و نیجریه، مشمول پروژه های یک کمربند - یک راه نشده اند. این موسسه این موضوع را اینگونه تعبیر نمود که چین به نیاز کشورهایی که کمک برای اموری نظیر آموزش درخواست کرده اند، پاسخ مثبت داده است. آنچه که از این موضوع فهمیده می شود، این است که چین صرفا به کشورهای غیردموکراتیک کمک نمی کند و بین آنها تبعیضی قائل نمی شود و این نکته را ثابت می کند که تصمیم چین بیشتر براساس این پارامتر است که چه کشوری درخواست کمک (Demand Base) می کند و نه اینکه صرفا و ضرورتا در کدام کشور می خواهد سرمایه گذاری کند. این موسسه نتیجه گیری می کند که چین به درخواست های کشورهای دریافت کننده توجه می کند. برای مثال تامین وام و کمک به کشورهایی که نیاز به پول برای اجرای پروژه های زیرساختی شبیه جاده دارند نیز وارد می شود، سرمایه گذاری که کشوری مثل آمریکا رغبتی به آن نشان نمی دهد و اگر این قبیل سرمایه گذاری های زیرساختی صورت بگیرد، منجر به رشدی معادل 2/6 درصدی از GDP این کشورها خواهد شد. این گواه جدید، این افسانه را که چین یک اعطاء کننده ناقلا و یا اعطاء کننده نامرغوب است که پروژه های ضعیف و بی اثر را ترجیح می دهد را به چالش می کشد.

دیپلماسی تله بدهی: بعضی منتقدان غربی ادعا می‌کنند چین سعی دارد با دادن وام‌های سنگین به دولت‌های آفریقایی آنها را در تله قرض قرار داده و وادار به همسویی در مسائل استراتژیک و نظامی سازد. بطوری که رویکرد کمک‌های توسعه‌ای چین به کشورهای قاره آفریقا، در چارچوب طرح کمربند و جاده، گاه حتی به عنوان نوعی سیاست استعماری جدید مطرح می‌شود.

چین طی سال‌هایی که در قاره آفریقا حضور داشته، توانست به یک ذینفع عمده، با نفوذ و تاثیرگذار در این منطقه تبدیل شود. کشورهای این قاره نیز تمایل فزاینده‌ای به قرض گرفتن از چین نشان می‌دهند. بر اساس آمار موجود، در سال 2010 کشورهای قاره آفریقا 10 میلیارد دلار به چین بدهکار بودند، این رقم در سال 2016 به 30 میلیارد دلار افزایش یافته است. پنج کشور آفریقایی که دارای بیشترین بدهی به چین می‌باشند عبارتند از آنگولا، اتیوپی، کنیا، جمهوری کنگو و سودان شمالی. بدهی روز افزون کشورهای منطقه به چین بهایی است که باید برای ایجاد زیرساخت‌های بسیار ضروری و مورد نیاز پرداخت شود. این زیرساخت‌ها، که عمدتاً جاده‌ها، خطوط راه آهن و بنادر را تشکیل می‌دهند، بر ارتقاء بهداشت، آموزش و کیفیت زندگی مردم این مناطق بسیار تاثیرگذار می‌باشند.

کشورهای آفریقایی علاوه بر چین از منابع دیگر نیز استقراض می‌کنند بر اساس آمار بانک جهانی طی سال‌های 2006 تا 2017 در مجموع 460 میلیارد دلار از محل‌های مختلف به 48 کشور آفریقایی وام پرداخت شده است. از این مقدار 132 میلیارد دلار از طرف چین و 157 میلیارد نیز از طرف دول سایر کشورها پرداخت شده و مابقی نیز از محل‌های دیگر تامین گردیده است. لذا تاکنون تنها 29٪ از استقراض این کشورهای آفریقایی از ناحیه چین تامین شده است. در سال‌های 2015 تا 2017، حدود 35٪ از کل بدهی این قاره به وام دهندگان جندجانبه تعلق داشته است. 32٪ آن نیز به وام دهندگان خصوصی، 20٪ به چین و 13٪ آن به سایر دولت‌ها متعلق بوده است.

با توجه به پایین بودن نرخ بهره وام‌های چین نسبت به نرخ خصوصی (17٪ در مقایسه با 55٪) و شیوه آسان بازپرداخت این وام‌ها، که معمولاً بصورت اشتغال و منابع طبیعی است،

طبیعتاً دولت‌های آفریقایی ترجیح می‌دهند از این کشور قرض کنند، بخصوص که وام‌های چین به اجرای طرح‌های زیرساخت و نه هزینه‌های مصرفی اختصاص پیدا می‌کند.

در قاره آفریقا 17 کشور کم درآمد وجود دارد که در معرض خطر عدم توانایی بازپرداخت بدهی‌های خود قرار دارند. از این تعداد 8 کشور، برون‌دی، گامبیا، کیپ ورده، جمهوری آفریقای مرکزی، سائو تومه و پرنسیپه، سودان جنوبی، چاد و موریتانی دارای پایین‌ترین درآمد می‌باشند. وام‌های چین به این کشورها بسیار کوچک بوده و سهم قابل توجهی از بدهی آنها را تشکیل نمی‌دهند و نمی‌توانند به عنوان منشاء مشکلات این کشورهای تلقی گردند. در بین این 17 کشور شش کشور کامرون، اتیوپی، غنا، موزامبیک، سودان و زیمبابوه وام‌های کلان از چین دریافت کرده‌اند، لکن این کشورها از منابع دیگر نیز بسیار استقراض داشته‌اند و باز نمی‌توان چین را منشاء مشکلات آنان دانست. از سه کشور باقیمانده، وضعیت وام و بدهی‌های کشور جمهوری کنگو بطور کلی در هاله‌ای از ابهام قرار دارد و نمی‌توان درباره آن قضاوت کرد. دو کشور باقیمانده یعنی جیبوتی و زیمبابوه عمده وام‌های خود را از چین دریافت کرده‌اند و احتمال می‌رود در بازپرداخت وام‌های خود با مشکل مواجه شوند.

بعضی از تحلیلگران، از حضور چین در کشور جیبوتی ابراز نگرانی کرده‌اند. آنها ادعا دارند چین قصد دارد بر این کشور سلطه پیدا کند بخصوص که چین در سال گذشته اقدام به تاسیس اولین پایگاه نظامی خود در این کشور کرده است. اما، دو نکته در این خصوص وجود دارد، اول آنکه چین اولین کشوری نیست که در جیبوتی اقدام به گشودن پایگاه نظامی می‌کند. حضور نظامی ایالات متحده و فرانسه در جیبوتی سابقه طولانی دارد. دوم حضور کشورهای مثل ایالات متحده و فرانسه در جیبوتی هرگز منفعتی برای مردم این کشور و توسعه آن نداشته است. در حالی که بر اساس گزارش صندوق بین‌المللی پول، سرمایه و همکاری‌های چین تغییر اساسی در وضعیت اقتصادی منطقه ایجاد کرده است. بطوری که نرخ رشد اقتصادی این کشور از 5٪ به 6/8٪ در 2017 رسیده است. سرمایه‌گذاری گسترده‌ای که چین از سال 2015 در زیرساخت‌های جیبوتی کرده موجب افزایش رشد اقتصادی این کشور شده است. به عنوان نمونه می‌توان طرح منطقه آزاد تجاری جیبوتی را مثال زد که فاز اول آن نیز تکمیل گردیده است. از قرار معلوم چین قصد دارد 3/5 میلیارد دلار در این طرح سرمایه‌گذاری کند. در صورت تکمیل این طرح، جیبوتی صاحب بزرگ‌ترین منطقه آزاد تجاری قاره

آفریقا خواهد شد و پیش‌بینی می‌شود تا سال 2025، 50 هزار شغل که تا سال 2045 به دو برابر این تعداد، خواهد رسید.

همچنین در مجمع عمومی همکاری‌های چین-آفریقا (FOCAC)، رهبران آفریقائی در بیانیه مشترک در این نشست، مکانیزم FOCAC که تبدیل به بازیگر پیش‌تاز در عرصه روابط بین‌المللی با آفریقا شده را بسیار کارا معرفی نموده‌اند. اخیراً بانک جهانی در ارزیابی جدیدی که از ابتکار کمربند-راه ارائه داده و نقاط مثبت و منفی این طرح را برشمرده، به موضوع افزایش بدهی‌ها اشاره و به این مسئله پرداخت که 43 کشور مشارکت‌کننده در این ابتکار دارای درآمد متوسط هستند که بیم آن می‌رود که به دلیل مسئله پایداری بدهی‌ها از آسیب دیدن چشم‌انداز میان‌مدت اقتصادی خود رنج ببرند، اما این معضل قابل حل بوده و با اتخاذ سیاست‌های مناسب اقتصادی می‌توان آن را مدیریت نمود. همچنین این سازمان در خصوص آثار مثبت این ابتکار، به کاهش 12 درصدی فاصله زمانی مسافرت، ارتقاء 9 درصدی تجارت بین کشورهای عضو کمربند، ارتقاء تا 2/9 درصدی تجارت جهانی، افزایش بیش از 7 درصد سرمایه‌گذاری و خروج حدود چهل میلیون نفر از خط فقر اشاره نمود.

یکی دیگر از مواردی که در ارتباط با موضوع دیپلماسی تله چین مطرح شده، در مورد تامین مالی‌های چین در کشور مالزی است. این کشور در پروژه‌های مالزی حدود 22 میلیارد دلار در زمان نخست وزیر نجیب رزاق تامین مالی کرده بود که در سال 2018 در زمان نخست وزیر مهاتیر محمد، پروژه 2/79 میلیارد دلاری خط لوله نفتی را به دلیل توان مالی برای بازپرداخت این وام لغو نمود، اما دلیل اصلی این امر فساد داخلی کشور مالزی بوده است. چراکه طرف چینی 90٪ از هزینه این پروژه را پرداخت کرده بود و این درحالی بود که تنها 13٪ عملیات ساخت محقق گردید.

رقابت آمریکا با چین در حوزه کمک‌های خارجی: ایالات متحده، در راستای مقابله با آنچه که برخی در واشنگتن آن را به عنوان استفاده چین از بدهی برای "جنگ اقتصادی" توصیف می‌کنند، در تدارک آژانسی است که بتواند در کشورهای در حال رشد به مبلغ 60 میلیارد دلار سرمایه‌گذاری نماید. آن چنانکه ناظران می‌گویند، این عظیم‌ترین وام تجاری آمریکا به کشورهای در حال توسعه در 50 سال اخیر است. "شرکت سرمایه‌گذاری خصوصی خارج از کشور" موسوم به (OPIC) در قالب آژانس جدید، اجازه سرمایه‌گذاری برای سرمایه

اولیه در حقوق صاحبان سهام را می‌دهد. هرچند در حال حاضر OPIC فقط برای رفع بدهی‌ها سرمایه‌گذاری می‌کند که این کار به ضرر "مؤسسات مالی توسعه اروپایی (DFIs)" است.

ری واشبرن، رئیس و مدیر اجرایی OPIC، به روزنامه فایننشال تایمز گفت که چین با استفاده از اجرای "وام به برنامه‌های خود"، کشورها را به این سمت سوق می‌دهد تا هاله‌ای از بدهی در اطراف خود داشته باشند تا با این کار وارد "جنگ اقتصادی" شود. او همچنین گفت با شیوه افزایش دو برابری وام OPIC تا سقف 60 میلیارد دلار و اجازه سرمایه‌گذاری در حقوق صاحبان سهام، "یک پایه برابر با سایر مؤسسات مالی توسعه اروپایی (DFIs)" بوجود خواهد آمد.

طی توافقی OPIC بزودی به آژانس جدیدی تحت عنوان "شرکت مالی توسعه بین‌المللی" تغییر خواهد کرد. براساس اظهارات افراد درگیر در مذاکرات، این توافق به عنوان طرح سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و مقابله با برنامه اقتصادی چین موسوم به دیپلماسی بدهی، به رئیس‌جمهور آمریکا ارائه خواهد شد.

در ماه اگوست 2018، ۱۶ سناتور به استیون منوچین، وزیر خزانه‌داری ایالات متحده، شکایتی طرح کردند و نوشتند که صندوق بین‌المللی پول، کشورهایی را نجات می‌دهد که به دلیل آنچه که آنها "تامین مالی زیرساخت چینی" می‌نامند، به دردسر افتاده‌اند. در این نامه ابراز نگرانی شده که اعطای وام چین به جیبوتی در شاخ آفریقا می‌تواند پکن را قادر سازد تا کنترل بندر کانتینری آن کشور را به دست بگیرد. سال گذشته، پکن اولین پایگاه نظامی خارجی خود را در جیبوتی در دریای سرخ افتتاح کرد. واشبرن گفت: "چینی‌های سرمایه‌گذار، همگی شرکت‌های دولتی هستند و این بخشی از سیاست خارجی آن‌ها برای نفوذ و کنترل امور به نفع دولت چین است."

اهداف چین در ارتباط با کمک خارجی:

1- اهداف راهبردی: چین یک قدرت در حال ظهور است. سطح اقتصاد، فناوری و قدرت نظامی این کشور از کشورهای قوی OECD در حال پیشی گرفتن است. چین در بسیاری از حوزه ها در حال اثرگذاری واقعی است. برای مثال، بدلیل ترس و احترامی که بسیاری از کشورها برای آن قائل اند و کرسی ثابت این کشور در شورای امنیت، توسعه مداوم، اقتصاد غنی که سطح رشد آن از بسیاری از کشورها عبور کرده، بعلاوه تقاضای شدید این کشور برای تولید و کالای مصرفی که منجر به ایجاد التهاب در قیمت های جهانی برای غذا و کالا گردیده، شاخص هایی هستند که نشان می دهد که چین بر روی حوادث جهانی تاثیر می گذارد. از سوی دیگر، چین با وجودیکه در حال مدرنیزه کردن ارتش خود می باشد، اما هنوز قابلیت رقابت با آمریکا را ندارد. حزب حاکم کمونیست چین نیز مایل به درگیری با آمریکا نبوده و نخبگان این کشور بیشتر مایل به فعال کردن کشور در حوزه های رشد مداوم و دفع شوک ها اقتصادی در این دنیای شکننده و تحکیم حاکمیت کشور می باشند. بهمین خاطر بکارگیری ابزارهای مرتبط با تعامل و قدرت نرم از جمله کمک های توسعه ای برای جذب حداکثری از اولویت های این کشور بحساب می آید.

2- قدرت نرم: کمک های توسعه ای نه تنها ابزار اصلی دولت چین برای تسهیل و تقویت تجارت و سرمایه گذاری در دراز مدت است، بلکه یک نقطه ورود برای تعمیق روابط با کشورهای در حال توسعه محسوب می شود، اغلب کشورهای در حال توسعه نسبت به کمک های مشروط کشورهای غربی حساس هستند، اما کشورهای جنوبی، از جمله چین اعطای کمک و وام خود را به شروط سیاسی مرتبط نمی کنند، بنابراین عنصر حمایت توسعه ای یکی از عوامل جذب محسوب می شود. روابط چین با سایر کشورها براساس 5 اصل استوار است، 1- احترام دوجانبه نسبت به حاکمیت و انسجام سرزمین 2- عدم تجاوز 3- عدم دخالت در امور داخلی 4- برابری و منافع دوجانبه 5- همزیستی دوجانبه

3- اهداف مرتبط با جغرافیای سیاسی: چین تنش هایی را بدلیل تنازعات سرزمینی و تاریخی با برخی از کشورهای همسایه دارد، لذا مشوق های توسعه ای را در کنار سایر مشوق های اقتصادی و در راستای رقابت با آمریکا بکار می گیرد. بعنوان مثال، چین با همه اعضای آس آن رابطه داشته و در راستای توسعه و گسترش روابط خود با این سازمان در حوزه های تجارت، سرمایه گذاری، علم و فناوری، سیاست و امنیت نیز مکانیزم طراحی کرده است. اعضای آس آن نیز بجای اینکه با تهدید بالقوه همسایه غول خود مواجه شوند، ترجیح

می دهند که بر موج چین سوار شوند. چین نیز مایل است تنازعات سرزمینی خود را با کشورهای عضو این سازمان از طریق دیپلماسی و دیالوگ حل و فصل نماید. همچنین درارتباط با جنوب شرق آسیا نیز ترکیبی از فاکتورهای امنیتی، سیاسی و اقتصادی دورنما و راهبرد چین را در این منطقه شکل می دهد، که این فاکتورها شامل دسترسی به بازار و مواد خام، کاهش بی ثباتی منطقه ای، کنترل فعالیت های ضد چینی نشات گرفته از منطقه و شناسائی حاکمیت چین در مناطق تبت، شین جیان و تایوان، اتصال غرب چین به مناطق جنوب آسیا و دسترسی به اقیانوس آرام و عزم چین بمنظور تحکیم روابط با کشورهای منطقه بمنظور مقابله با چالش هند است.

4- ابزار اقتصادی: کمک، وام یا سرمایه گذاری خارجی چین یک ترکیبی از اقدامات اقتصادی ذیل را دنبال می کند.

- تامین منابع: با هدف دسترسی به مواد معدنی، انرژی، تولید سوخت زیستی، تامین مواد غذایی و غیره
- اهداف رقابتی: رشد سریع چین این کشور را به صنعتی شدن، توسعه فناوری، تنوع بخشی و تخصص گرائی نزدیک کرده است. این امر موجب شده که چین سایت های تولیدی خود را برای دستیابی به رقابت گسترش داده و متنوع نماید. کارگران متخصص و یا فناوری که هنوز در چین توسعه پیدا نکرده و می تواند در خارج از کشور تامین بشود.
- جستجوی بازار: مازاد تبادلات خارجی و فشار رقابت برای شرکت های چینی برای کسب منافع، منجر به سرمایه گذاری چین در خارج از کشور شده است.
- اهداف مرتبط با سیاست ارزی: سیاست ارزی چین بعنوان اهرم اصلی استراتژی رشد این کشور ایفای نقش می کند. چین بمنظور حفظ برتری در حوزه صادرات به پائین نگه داشتن ارزش ارز ملی خود وابسته است. این کشور در یک مرحله بواسطه پائین نگه داشتن ارزش پول خود تا میزان 50 درصد، توانست نرخ رشدش را تا میزان 1/35 درصد ارتقاء ببخشد، اما از سوی دیگر، بدلیل فشار آمریکا نمی تواند از عهده کنترل بر فضای سیاسی ناشی از دستکاری ارز خود برآید. از سوی دیگر، با یک فشار داخلی برای حفظ اعتبار ارز داخلی نیز مواجه هست، اما بخاطر پرداخت های عظیم صادراتی و رشد بالائی که جریان های ارز خارجی جذب می کند، با ذخائر ارز خارجی خود سرپا است. یک تخمین نشان می دهد که چین تا 1/8 تریلیون دلار دارائی خارجی دارد. چین بمنظور کنترل نقدینگی و بعلاوه

برای اینکه بتواند ذخائر عظیم ارز خارجی خود را به خارج از کشور منتقل نماید، راهبرد خود را در جهت کاهش ارزش ارز قرار داده، بنابراین این امر خیلی معقول است که از دارائی های خارجی خود نه فقط برای سرمایه گذاری بلکه برای وام و ODA در کشورهای درحال توسعه نیز استفاده نماید. "وام های امتیازی" چین به کشورهای درحال توسعه با نرخ بالاتری از وام های داخلی پرداخت می شود. هم زمان، بواسطه اجرای پروژه های ODA، اشتغال و درآمد را برای شرکت ها و اتباع خود که بعنوان پیمانکار یا مشاور فعالیت می کنند نیز ایجاد می کند.

آژانس همکاریهای بین المللی توسعه ای چین (CIDCA): برنامه کمک خارجی یک فرایندی است که در گروه مسیر کلی اقتصادی کشور و تداوم فعالیت آن می باشد. چین آژانس همکاریهای بین المللی توسعه ای (CIDCA) را در آوریل 2018 تاسیس کرد و تلاش های کشور برای بازسازی مدل کمک توسعه ای خود را به جریان انداخت. این آژانس مأموریت اجرای اهداف بلند مدت اما با توقعات فوری (کوتاه مدت) را بواسطه حل مسائل جدی انطباق آژانس با شرایط بروکراسی موجود درارتباط با کمک توسعه ای را برعهده دارد.

درک منطق این آژانس جدید چندان دشوار نیست، چراکه هزینه های کمک و توسعه چین افزایش پیدا کرد و بازیگران زیادی در عرصه داخلی پیدا شدند، ضمن اینکه طرح کمربند، راه (BRI) چین با عملیات پیچیده تری درارتباط با موضوع کمک ها روبرو شد، لذا سیستم قدیمی هماهنگی کمک نتوانست فعالیت های توسعه ای چین را تنظیم نموده و اثرگذاری آنرا ارتقاء ببخشد. ضمن اینکه، از آنجائیکه چین تبدیل به یک دونه جهانی شد، رسانه های سراسر جهان نسبت به رفتار این کشور در کشورهای درحال توسعه تمرکز نموده اند. با این فرض، تاسیس یک نهاد مستقل برای هماهنگی کمک یک اقدام طبیعی است.

Cheng cheng اقتصاددان ارشد سازمان Made in Africa Initiative (MAIA) بعنوان یک سازمان غیردولتی در حوزه صنعتی کردن آفریقا بواسطه تلاش های دونه های سنتی و درحال ظهور در یک سخنرانی که در کارگاه آموزشی «کمک های توسعه بین الملل چین» به میزبانی مرکز Carnegie-Tsinghua در ماه می سال میلادی جاری انجام داده و سه کارویژه اصلی برای آژانس CIDCA به شرح ذیل برشمرد.

اول؛ CIDCA، ممکن است بخواهد کمک خارجی چین را از جریانات مالی تجارت محور جدا کند. از اوائل دهه 20، اغلب اعطاء کنندگان این پرسش را طرح نموده اند که آیا کمک چین به آفریقا با معیارهای OECD منطبق است یا خیر؟ فراتر از موضوع شفافیت، دلیل دیگر این انتقادات این است که این جریانات مالی بوسیله وزارت تجارت کنترل و مونیتور می شد که این امر بدین معنی است که چین بیشتر بدنبال تجارت و سرمایه گذاری است تا اینکه بدنبال توسعه سایر کشورها باشد.

این آژانس مسئولیت رسیدگی به جریانات مالی که امتیازهایی (منطبق با معیارهای ODA)، نظیر گرانتهای و وامهای امتیازی بدون بهره هستند را خواهد داشت. بعلاوه ترتیبات مالی تجاری، نظیر خطوط اعتباری امتیازی (برای خریداران) و سرمایه گذاری در سهام برای اهداف توسعه ای، از صندوقهای سرمایه گذاری نظیر صندوق سرمایه گذاری چین - آفریقا زیر نظر بانک توسعه چین یا صندوق همکاری صنعتی چین - آفریقا برعهده اگزیم بانک و زیر نظر وزارت تجارت باقی خواهند ماند. چین امیدوار است در صورتیکه بتواند یک تمایزی بین روشهای مختلف تامین مالی اش ایجاد نموده و تصویر واضح تری از رویه های کمکهای توسعه ای خود ارائه نماید، برنامه کمک خارجی اش اعتبار این کشور را بهبود ببخشد.

دوم؛ CIDCA، تلاش خواهد کرد تا تبدیل به یک بازیگر متحد در مرکز سیستم کمک خارجی این کشور بشود. قبلاً کمک خارجی چین وابسته به یک سیستم هماهنگی در میان وزارتخانه های مختلف و بانکها بجای یک آژانس مستقل کمک خارجی بود. جای تعجب نیست که منافع و اهداف این بازیگران همیشه با یکدیگر منطبق نباشد، بهمین دلیل اثرگذاری و نفوذ کمکهای خارجی چین قربانی می شد. همچنین وقتی می بینیم که بودجه کمک چین از سال 2003 تا 2015 در حدود 14٪ رشد داشته، لذا اهمیت این سیستم هماهنگی بمراتب بیشتر می شود. بهمین دلیل هم هست که همه وزارتخانه های درگیر برای کسب سهم بیشتری از این بودجه با یکدیگر رقابت می کنند که یک آژانس متحد مسئول کمک خارجی بدنبال کاهش تنش در میان این وزارتخانه های رقیب بوده و نقش برنامه کمکهای خارجی چین را ارتقاء می بخشد. همچنین کمک به پیشبرد پروژه های BRI از دیگر کارکردهای این

آژانس بوده و ابتکار BRI سهم چالشی بزرگی را در برنامه کمک های خارجی چین برعهده دارد. سیستم هماهنگی قدیمی نتوانست بطور موثر با بسیاری از بازیگران جدید نظیر بانک جدید توسعه ای، بانک سرمایه گذاری زیرساخت، صندوق راه ابریشم و سایر نهادهای فنی ارتباط برقرار نماید، درحالیکه CIDCA در تئوری تنها آژانس مدیریتی همه پروژه های وابسته به کمک در میان نهادهای یادشده بشمار می آید.

سوم؛ CIDCA بدنبال ارتقاء مطالعات و توصیه های سیاستگذاری مرتبط با کمک خارجی چین می باشد. در مقایسه با بسیاری از کشورهای غربی، چین به اندازه کافی در حوزه توسعه بین الملل تحقیق و مطالعه نکرده و موضوعات مطالعاتی مرتبط تنها در موسسات و دانشگاه های محدودی در حال مطالعه است. مقامات دولتی که در زمینه کمک ها کار می کنند، به سختی می توانند با وجود رشد بودجه های مربوط به کمک های چین گام مناسب و موثری بردارند، درحالیکه برعکس چین، اکثر کشورهای سنتی اعطاء کننده کمک به ظرفیت های قوی تحقیقاتی در یک گستره وسیعی از موضوعات مربوط به کمک مجهز بوده و با آژانس های توسعه ای دوجانبه خودشان نظیر USAID، JICA و دپارتمان توسعه بین الملل انگلیس مرتبط هستند.

فهرست منابع:

- "Aid, China, and Growth: Evidence from a New Global Development Finance Dataset" WORKING PAPER 46, AIDDATA A Research Lab at William & Mary
- China's Foreign Aid: Current Status and Future Challenges, October 5, 2018 , Naohiro Kitano, Faculty of Science and Engineering, Waseda University , JICA Research Institute
- FOREIGN AID DATA OVERVIEW ; CHINA AFRICA RESEARCH INITIATIVE
- China's Loans and ODA and the Effects on Access to Land in the Philippines, Land Watch Asia, Issue Brief 4
- The Logic Behind China's Foreign Aid Agency, CHENG CHENG, MAY 21, 2019, ARTICLE, CARNEGIE, MOSCOW CENTER
- "US to set up \$60bn agency to counter China in developing world", Source: <https://www.ft.com/content/40d7eee4-bdc1-11e8-94b2-17176fbf93f5>
- What to know about China's ties with Africa, from aid to infrastructure, <https://www.scmp.com/news/china/diplomacy-defence/article/2156279/what-know-about-chinas-ties-africa-aid-infrastructure>
- Chinese Aid and Investment Are Good for Africa, By J. Peter Pham, Abdoul Salam Bello, Boubacar-Sid Barry, | August 31, 2018, <https://foreignpolicy.com/2018/08/31/chinese-aid-and-investment-are-good-for-africa>
- SA, China sign more agreements ahead of FOCAC summit, WORLD / 2 SEPTEMBER 2018, 2:53PM / OMPHITLHETSE MOOKI, <https://www.iol.co.za/news/world/sa-china-sign-more-agreements-ahead-of-focac-summit-16851893>
- Xi and the 6th Forum on China-Africa Cooperation: Major commitments, but with questions, <https://www.brookings.edu/blog/africa-in-focus/2015/12/07/xi-and-the-6th-forum-on-china-africa-cooperation-major-commitments-but-with-questions/>
- China's Foreign Aid, Published on 10 Jul 2014, BEIJING, July 10 (Xinhua), <https://reliefweb.int/report/china/chinas-foreign-aid>
- OUR FOCUS, China's Global Engagement, <http://www.cn.undp.org/content/china/en/home/sustainable-development.html>
- Beijing Declaration-Toward an Even Stronger China-Africa Community with a Shared Future
- Africa's growing debt crisis: Who is the debt owed to?
- The Path Ahead: The 7th Forum on China-Africa Cooperation
- "Satisfied" and "inspired": All the ways African leaders praised their alliance with China
- The Top Ten African Countries With the Largest Chinese Debt
- The truth behind China's presence in Djibouti
- <http://www.sais-cari.org/data>